vers VO OR vers

LEZING 6
59 MINUTEN

NUMERI

13-15

Israëls ongeloof bij de verkenning van Kanaän en de gevolgen van opstand tegen God.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/numeri/13-15

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De twaalf verkenners en hun opdracht	3 min	4
2	Verkenners sturen als geloofsbeproeving	4 min	6
3	De verkenning en de reuzen van Kanaän	2 min	8
4	Hebron en Zoan als aanwijzing voor Mozes	2 min	10
5	De vruchten uit het dal Eskol	2 min	11
6	Vertrouwen op God tegenover overmacht	4 min	12
7	Het slechte bericht van de tien verkenners	2 min	15
8	Israëls opstand en de oproep tot geloof	4 min	16
9	Mozes pleit voor Gods naam en ontferming	3 min	19
10	Vergeving en de belofte aan Kaleb en Jozua	2 min	22
11	Veertig jaar straf voor de opstand	4 min	23
12	Waarom de tien verkenners werden gestraft	3 min	26
13	Schuldbelijdenis zonder echte bekering	3 min	28
14	Optrekken tegen Gods nieuwe bevel	3 min	31

15	De waarschuwing om Gods rust in te gaan	2 min	33
16	Graan, olie en wijn bij de dieroffers	2 min	34
17	Eén offerwet voor Israëliet en vreemdeling	2 min	35
18	Eerstelingen en onopzettelijke zonden	2 min	36
19	Zondigen uit zwakheid of uit opstandigheid	2 min	37
20	De doodstraf voor de sabbatschender	3 min	39
21	Kwastjes als herinnering aan Gods geboden	4 min	41
	Om verder te lezen		42

1

De twaalf verkenners en hun opdracht

Het verhaal gaat verder in Numeri hoofdstuk 13.

> De HEERE sprak tot Mozes: Stuur mannen om het land Kanaän te verkennen, dat Ik aan de Israëlieten geef. Stuur uit elke stam één man, telkens een leider uit die stam. Mozes stuurde hen op bevel van de HEERE vanuit de woestijn Paran. Het waren allemaal leiders van de Israëlieten.
>
> NUMERI 13:1-3

Dan worden hun namen genoemd, en dit zijn niet de namen die we al zo vaak van elke stam hebben gehoord. Van elke stam wordt één leider eropuit gestuurd om het land voor de stam te verkennen. Het zijn niet de mannen over wie we steeds hebben gehoord. Maar de mannen over wie we steeds hebben gehoord, zijn nodig voor de verschillende taken die in het kamp worden uitgevoerd. Deze mannen moeten op een verkenningsmissie worden uitgestuurd.

Uit de stam Ruben een man die Sammua heet. Uit de stam Simeon een man die Safat heet. Vers zes:

> Uit de stam Juda: Kaleb, de zoon van Jefunne.
>
> NUMERI 13:6

Duidelijk een belangrijk personage later in het verhaal.

> Uit de stam Issaschar: Jigeal, de zoon van Jozef. Uit de stam Efraïm: Hosea, de zoon van Nun.
>
> NUMERI 13:7-8

Dat is ook Jozua, de zoon van Nun. Later wordt ons verteld dat Mozes Hosea Jozua noemde. We zijn Jozua natuurlijk al in veel van de eerdere verhalen tegengekomen. Hij moet onder beide namen bekend hebben gestaan, maar hij vertegenwoordigde de stam Efraïm.

> Uit de stam Benjamin: Palti, de zoon van Rafu. Uit de stam Zebulon: Gaddiël, de zoon van Sodi. Uit de stam Jozef, voor de stam Manasse: Gaddi, de zoon van Susi.
>
> NUMERI 13:9-11

Dat wil zeggen, uit de stam Manasse, aangezien de stam Efraïm al in vers 8 werd genoemd. Het andere deel van de stam van Jozef is Manasse.

> Uit de stam Dan: Ammiël, de zoon van Gemalli. Uit de stam Aser: Sethur, de zoon van Michaël. Uit de stam Naftali: Nachbi, de zoon van Wofsi.
>
> NUMERI 13:12-14

Dat is een aparte naam. Het ziet er voor mij niet eens uit als een Hebreeuwse naam.

> Uit de stam Gad: Guel, de zoon van Machi. Dit zijn de namen van de mannen die Mozes stuurde om het land te verkennen. En Mozes noemde Hosea, de zoon van Nun, Jozua.
>
> NUMERI 13:15-16

> Mozes stuurde hen eropuit om het land Kanaän te verkennen en zei: Trek hier door het Zuiderland het bergland in. Kijk hoe het land is. Zijn de inwoners sterk of zwak, en zijn het er weinig of veel? Is het land waarin zij wonen goed of slecht? Wonen ze in open nederzettingen of versterkte steden? Is het land vruchtbaar of schraal? Staan er bomen of niet? Houd moed en breng wat vruchten van het land mee. Het was toen de tijd van de eerste rijpe druiven.
>
> NUMERI 13:17-20

Dat verklaart waarom ze wat vruchten konden meebrengen.

2

Verkenners sturen als geloofsbeproeving

Helemaal aan het begin van het hoofdstuk wordt gezegd dat het uitsturen van de verkenners op initiatief van God gebeurde. Of je zou de indruk krijgen dat het op initiatief van God gebeurde. Er staat niet dat het op initiatief van God gebeurde. Ons wordt alleen verteld dat God zei dat ze hen moesten sturen. Wanneer Mozes in het boek Deuteronomium op dit verhaal terugkomt en het opnieuw vertelt, geeft hij aan dat het eigenlijk het volk was dat als eerste op dit idee kwam. En het is ook logisch dat het zo zou zijn gegaan.

In Deuteronomium 1, vers 22, waar Mozes hun verhaal opnieuw vertelt, zegt hij:

> Toen kwam u allen naar voren, naar mij toe, en zei: Laten wij mannen voor ons uit sturen, die het land voor ons verkennen en ons verslag uitbrengen langs welke weg wij het moeten intrekken en bij welke steden wij zullen komen.
>
> DEUTERONOMIUM 1:22

En Mozes zei:

> Deze zaak nu was goed in mijn ogen. Dus nam ik twaalf mannen uit uw midden, één man per stam. Zij keerden zich om en trokken het bergland in; zij kwamen tot aan het dal Eskol en verkenden dat.
>
> DEUTERONOMIUM 1:23-24

Het klinkt alsof Mozes zegt dat het volk op het idee kwam om verkenners te sturen, en Mozes vond het een goed idee. In Numeri staat dat de HEERE hem opdroeg verkenners te sturen. Natuurlijk is hier geen tegenstrijdigheid. Kennelijk wilde het volk dat er verkenners werden gestuurd. Mozes dacht dat het misschien een goed idee was, raadpleegde de HEERE, en de HEERE bevestigde het en zei: 'Ja, stuur hen. Stuur deze verkenners eropuit. Dit zijn de namen van de mannen, en dit is wat ze moeten verkennen en te weten moeten komen.'

Waarom God dit zou toestaan, is moeilijk te zeggen. Het klinkt zeker bijna alsof het van hun kant een gebrek aan geloof was om verkenners te sturen. Want ze gaan uitzoeken of de mensen in het land zwak of sterk zijn, of het een goed land of een slecht land is. God heeft al gezegd dat het een land is dat overvloeit van melk en honing.

Waarom hebben ze verkenners nodig om hun te vertellen of het een goed land of een slecht land is?

Het lijkt bijna een vergissing om de verspieders te sturen, en het liep zeker op een ramp uit. Want tien van de twaalf verspieders kwamen met een slecht verslag terug, wat er door de daaropvolgende opstand van de Israëlieten toe leidde dat ze veertig jaar, of achtendertig jaar, in de woestijn moesten rondzwerven. Het klinkt gewoon als een slecht idee. Waarom zou God dat doen? Nou, het volk wilde het, en opnieuw gaf Hij hun waar ze om vroegen. Vanuit het gezichtspunt van Mozes had het zien van het land het volk kunnen bemoedigen. Mozes had het land niet gezien, maar God had gezegd dat het een land was dat overvloeit van melk en honing. Dus toen het Mozes goed leek om verspieders te sturen, dacht hij waarschijnlijk dat ze met een goed verslag terug

zouden komen. Het zou het volk bemoedigen. Wanneer ze van de verspieders hoorden hoe weelderig het land was, hoe mooi en begerenswaardig het was, zou het volk ophouden met mopperen en blij, dankbaar en enthousiast zijn.

Ik weet zeker dat Mozes dat dacht, want het kwam geen moment bij hem op dat het veroveren van het land een probleem zou zijn. Daar gingen de Israëlieten zich zorgen over maken, omdat ze geen geloof in God hadden. Maar Mozes ging ervan uit dat het veroveren van het land een vaststaand feit was. God stond aan hun kant, dus daar konden ze niet verliezen. Dus ga informatie over het land verzamelen en breng die terug, zodat we weten wat ons te wachten staat. Dan komen we niet voor verrassingen te staan, en zullen we horen wat een goed land het is en enthousiast zijn.

God stond het toe. Maar waarom? Ik denk dat God wist hoe het zou aflopen, maar ik geloof dat het een beproeving was, zoals de vele beproevingen die Israël in de woestijn onderging. Hun geloof in God werd op de proef gesteld doordat ze een uitdaging zagen en erover hoorden waar ze geen rekening mee hadden gehouden. Ze wisten niet hoe groot de inwoners waren en hoe moeilijk het zou zijn hun steden te veroveren. Ze wisten alleen dat er een goed land was. Maar toen ze over de hindernissen hoorden, werd dat voor hen een gelegenheid om God te vertrouwen of niet. Zoals in alle andere gevallen liet God dit toe als een beproeving van hun geloof, een beproeving waarin ze faalden.

3

De verkenning en de reuzen van Kanaän

Vers 21 zegt:

> Zij gingen op weg en verkenden het land, van de woestijn Zin tot Rehob, bij Lebo-Hamath.
>
> NUMERI 13:21

Dat is, naar ik begrijp, een totale afstand van ongeveer tweehonderdnegentig kilometer, en daar deden ze veertig dagen over. Er staat:

> Zij gingen het Zuiderland in en kwamen tot aan Hebron, en daar woonden Ahiman, Sesai en Talmai, nakomelingen van Enak. Hebron nu was zeven jaar eerder gebouwd dan Zoan in Egypte.
>
> NUMERI 13:22

We lezen later over de nakomelingen van Enak. In vers 33 staat:

> Wij hebben er ook reuzen gezien, nakomelingen van Enak, afkomstig van de reuzen. Wij waren in onze eigen ogen als sprinkhanen, en zo waren wij ook in hun ogen.
>
> NUMERI 13:33

Dus ze zagen daar reuzen. Als we het over reuzen hebben, hebben we het gewoon over heel grote mensen. We hebben het niet over reuzen zoals in Sjaak en de bonenstaak. We hebben het over reuzen zoals Goliath. Goliath was tussen de twee meter zeventig en drie meter lang. Dat is een behoorlijk grote man. Dat is zelfs groter dan Bo, maar hij zou tegenwoordig ongeveer een gemiddelde basketballer zijn. Maar nee, basketballers zijn eigenlijk niet zo lang, al komen ze in de buurt.

Er zijn tegenwoordig reuzen van die omvang. Er zijn mannen die zo lang zijn. Het zijn genetische uitzonderingen, maar ze bestaan. Blijkbaar waren er vroeger families van zulke grote mensen. Misschien is het zelfs zo dat wanneer er tegenwoordig een genetische uitzondering in de vorm van een reus voorkomt, dat een terugkeer naar vroeger is, een recessief gen dat vanuit die tijd door de hele geschiedenis heen is doorgegeven. Ik weet het niet. Maar grote mensen bestaan, en kleine mensen bestaan in verschillende delen van de wereld. Pygmeeën zijn behoorlijk uitzonderlijk in hun kleinheid, maar we weten dat ze bestaan, omdat ze nog steeds bestaan. Er hebben in het verleden dus mensen van allerlei verschillende afmetingen bestaan, met inbegrip van sommige families, rassen, die reuzen waren, groter dan gewone mensen.

4

Hebron en Zoan als aanwijzing voor Mozes

Nadat Hebron in vers 22 is genoemd, staat er ook:

Hebron was trouwens zeven jaar eerder gebouwd dan Zoan in Egypte.

Dit is weer een van die terloopse aanwijzingen dat Mozes dit werkelijk heeft geschreven. De bronnenhypothese houdt in dat deze boeken eeuwen later zijn geschreven, toen de Joden al eeuwen in Israël woonden, daarna in ballingschap naar Babylon waren gegaan en weer waren teruggekomen. Deze boeken zouden daarna zijn geschreven.

Maar waarom zou iemand die zo veel later schreef Hebron vergelijken met een plaats in Egypte? Hebron was trouwens een buitengewoon bekende stad in Juda, in Israël, en daarom hoefden hun geen bijzonderheden te worden verteld. Eeuwen nadat de Israëlieten in Israël waren gaan wonen, hoefden hun geen dingen over Hebron te worden verteld, zeker niet door een vergelijking met dingen in Egypte. Het is duidelijk dat dit geschreven is voor mensen van wie werd aangenomen dat ze vertrouwd waren met Egypte, maar niet met Kanaän. Dat zou alleen gelden voor de Israëlieten in de tijd van Mozes, omdat ze wel in Egypte waren geweest, maar niet in Kanaän.

Dus:

Hebron was zeven jaar eerder gebouwd dan Zoan in Egypte.

Er wordt aangenomen dat de lezers weten wanneer Zoan in Egypte is gebouwd, maar ze zouden niet weten wanneer Hebron is gebouwd als het hun niet werd verteld. Ze zijn beter bekend met deze plaats in Egypte dan met wat uiteindelijk een bekende stad in Israël werd. Dit is dus duidelijk geschreven voor mensen uit Egypte.

5

De vruchten uit het dal Eskol

Toen kwamen ze in het dal Eskol, dat, zo komen we te weten, zo werd genoemd omdat Eskol ‘tros’ betekent. Ik denk dat zij het zo noemden, of dat iemand het zo noemde, vanwege die grote tros druiven die ze daar haalden.

> Daarna kwamen zij aan in het dal Eskol en sneden daar een rank af met één tros druiven, die zij met zijn tweeën aan een draagstok moesten dragen. Ook namen zij wat granaatappels en wat vijgen mee.
>
> NUMERI 13:23

Soms worden die druiven in Bijbelse prentenboeken afgebeeld alsof ze zo groot zijn als meloenen of zoiets. Maar waarschijnlijk waren het druiven van gewone grootte, alleen een enorme tros. Een heel, heel vruchtbaar land. Die druiventrossen zijn zo zwaar dat er twee mannen nodig zijn om ze tussen zich in aan een stok te dragen. Dat liet zien hoe buitengewoon vruchtbaar dit land was. Ze brachten ook wat granaatappels en vijgen van die plek mee. Die zouden een mooie aanvulling op het manna zijn voor wie ze mocht eten. In de woestijn groeide geen fruit, dus het was fijn om wat fruit te krijgen. Hoeveel ze meebrachten, weten we niet, maar waarschijnlijk niet genoeg voor twee of drie miljoen mensen. Naar alle waarschijnlijkheid hebben enkele leiders ervan gegeten.

> Die plaats noemde men het dal Eskol vanwege de tros die de Israëlieten daar afgesneden hadden.
>
> NUMERI 13:24

Het waren dus duidelijk de Israëlieten die het die naam gaven. Daarvoor heette het niet Eskol, maar omdat ze die bepaalde tros hadden afgesneden, noemden de Israëlieten het het Dal van de Tros.

6

Vertrouwen op God tegenover overmacht

> Daarna keerden zij terug van het verkennen van het land, na verloop van veertig dagen. Zij gingen op weg en kwamen bij Mozes en bij Aäron, en bij heel de gemeenschap van de Israëlieten, in de woestijn Paran, bij Kades. En zij brachten aan hen en heel de gemeenschap verslag uit en toonden hun de vruchten van het land. Zij vertelden het Mozes en zeiden: Wij zijn in dat land gekomen waarheen u ons gestuurd hebt, en werkelijk, het vloeit over van melk en honing, en dit is zijn vrucht. Het volk echter dat in dat land woont, is sterk, de steden zijn versterkt en heel groot, en ook hebben wij daar nakomelingen van Enak gezien.
>
> NUMERI 13:25-28

De reuzen.

> In het Zuiderland woont Amalek, in het bergland wonen de Hethieten, de Jebusieten en de Amorieten, aan de zee en aan de oever van de Jordaan wonen de Kanaänieten.
>
> NUMERI 13:29

Die informatie bracht het volk blijkbaar in beroering, want er staat:

> Toen bracht Kaleb het volk tegenover Mozes tot bedaren, en zei: Laten wij vrijmoedig optrekken, wij zullen het land in bezit nemen, want wij zullen het zeker overmeesteren. Maar de mannen die met hem opgetrokken waren, zeiden: Wij kunnen tegen dat volk niet optrekken, want het is sterker dan wij.
>
> NUMERI 13:30-31

Hier schiet hun geloof dus tekort. Het volk is sterker dan wij, dus we kunnen het niet innemen. Wat doet dat er nu toe? Waar is God in hun denken? Veel situaties waarmee we in de wereld te maken krijgen, liggen buiten onze macht. We moeten daarin gewoon op God vertrouwen. En vooral als God iets heeft beloofd, is het volkomen irrelevant dat wij het niet kunnen laten gebeuren. Het is niet aan ons om het te laten gebeuren. Het is aan God om het te laten gebeuren als Hij het belooft.

Juda kreeg in de dagen van koning Josafat met een soortgelijke crisis te maken. Een enorm leger, veel groter dan de legers van Juda, viel Josafat aan, die koning van het volk Juda was. Hij was toevallig een godvrezende koning. Ze hadden niet zo veel godvrezende koningen, maar hij was een godvrezende koning. Ze werden aangevallen door een coalitie van de Moabieten, de Ammonieten en de mensen uit het Seïrgebergte. Dat waren Edomieten. Het was een veel grotere strijdmacht dan Josafat ooit het hoofd zou kunnen bieden.

In 2 Kronieken hoofdstuk 20 staat:

> Josafat werd bang en besloot de HEERE te zoeken. Hij riep in heel Juda een vasten uit. De inwoners van Juda kwamen bijeen om de HEERE om hulp te vragen. Uit alle steden van Juda kwamen zij om Hem te zoeken.
>
> 2 KRONIEKEN 20:3-4

> Toen ging Josafat tussen de gemeente van Juda en Jeruzalem staan, in het huis van de HEERE, vóór de nieuwe voorhof,
>
> 2 KRONIEKEN 20:5

En hij bad. Zijn gebed komt in vers 12 in wezen hierop uit:

> Onze God, zult U geen gericht over hen oefenen? In ons is immers geen kracht tegen deze grote troepenmacht die op ons af komt, en wij weten niet, wat wij moeten doen, maar op U zijn onze ogen gericht.
>
> 2 KRONIEKEN 20:12

Dit is eigenlijk de manier waarop Israël diezelfde soort crisis tegemoet had moeten treden. Josafat zei:

We kunnen niets beginnen tegen zo'n grote overmacht. Ze zijn ons veruit de baas. We kunnen ze niet verslaan. Maar we kijken niet naar onszelf, we kijken naar U. Daarom vragen we U om het op te lossen.

Het volk Israël had in de dagen van Mozes ook alle gelegenheid om naar God te kijken. Ze hadden Zijn wonderen dag na dag gezien. Hij had hun zelfs al eens eerder de overwinning op de Amalekieten gegeven. En ze hadden beslist gezien dat God het leger van de Egyptenaren in de Rode Zee kon vernietigen. Ze hadden moeten weten dat als God zegt dat Hij de Kanaänieten gaat overwinnen, dat geen probleem zou zijn. Maar hun ogen waren niet op God gericht. Hun geloof wordt voortdurend verzwakt doordat ze naar de natuurlijke omstandigheden kijken.

Maar er waren twee eerlijke mannen die God vreesden en op God vertrouwden: Kaleb en Jozua. We hebben over Kaleb gelezen. Binnenkort zullen we ook over Jozua lezen. Maar Kaleb was de eerste die zei:

> Toen bracht Kaleb het volk tegenover Mozes tot bedaren, en zei: Laten wij vrijmoedig optrekken, wij zullen het land in bezit nemen, want wij zullen het zeker overmeesteren.
>
> NUMERI 13:30

7

Het slechte bericht van de tien verkenners

Maar vers 32 zegt dat de meerderheid de Israëlieten een slecht bericht gaf over het land dat ze verkend hadden. Ze zeiden:

> En zij lieten een kwaad gerucht uitgaan bij de Israëlieten over het land dat zij verkend hadden, door te zeggen: Het land waar wij doorgetrokken zijn om het te verkennen, is een land dat zijn inwoners verslindt, en heel het volk dat wij in het midden daarvan gezien hebben, bestaat uit mannen van grote lengte.
>
> NUMERI 13:32

Een land dat zijn inwoners verslindt. Het is moeilijk te zeggen wat dat betekent. Het betekent zeker niet dat het een land is zoals een woestijn, dat niet genoeg voedsel voortbrengt. Want ze hebben er al op gewezen dat het overvloeit van melk en honing en dat er veel fruit is.

Het kan betekenen dat er andere omstandigheden zijn die de inwoners bedreigen. Misschien wilde dieren die uit de jungle bij de Jordaan tevoorschijn komen, beren en leeuwen en dergelijke, waarvan we weten dat ze vroeger in dat gebied voorkwamen, of iets anders. Maar er waren ook grote mensen, reuzen. En dus zeiden ze:

> Maar de mannen die met hem opgetrokken waren, zeiden: Wij kunnen tegen dat volk niet optrekken, want het is sterker dan wij.
>
> NUMERI 13:31

> Wij hebben er ook reuzen gezien, nakomelingen van Enak, afkomstig van de reuzen. Wij waren in onze eigen ogen als sprinkhanen, en zo waren wij ook in hun ogen.
>
> NUMERI 13:33

Dat is dus het verslag. We zijn als insecten. Ze zouden ons als beestjes kunnen platdrukken. Zo zagen wij onszelf. Zo zagen zij ons.

8

Israëls opstand en de oproep tot geloof

Nu hoofdstuk 14.

> Toen begon heel de gemeenschap luid te weeklagen en bleef het volk in die nacht luid jammeren.
>
> NUMERI 14:1

Alweer huilen.

> Al de Israëlieten morden tegen Mozes en tegen Aäron. Heel de gemeenschap zei tegen hen: Waren wij maar in het land Egypte of in deze woestijn gestorven! Waren wij maar gestorven!
>
> NUMERI 14:2

Het blijkt dat ze wat dat betreft hun zin zullen krijgen.

> Waarom brengt de HEERE ons dan naar dit land, zodat wij door het zwaard vallen, en onze vrouwen en onze kleine kinderen tot prooi worden van de vijand? Zou het niet beter voor ons zijn naar Egypte terug te keren? En zij zeiden tegen elkaar: Laten wij een hoofd aanstellen en naar Egypte terugkeren!
>
> NUMERI 14:3-4

Dit is dus de ergste opstand van de Israëlieten tot nu toe. Ze hebben eerder gemord, maar nu praten ze over in opstand komen. Ze wilden Mozes en Aäron zelfs stenigen. We zullen ontdekken dat ze daarover nadachten, en ook over het stenigen van Jozua en Kaleb. Iedereen die trouw was aan Jahweh, wilden deze mensen doodstenigen. En ze wilden een nieuwe leider aanstellen en zich door hem terug naar Egypte laten brengen. Dit is gewoon een regelrechte, boosaardige opstand tegen God en tegen het leiderschap dat God heeft aangesteld.

> Toen wierpen Mozes en Aäron zich met hun gezicht ter aarde, voor heel de verzamelde gemeenschap van de Israëlieten.
>
> NUMERI 14:5

We zullen in het verhaal van het boek Numeri nog een aantal keren zien dat Mozes en Aäron zich met hun gezicht ter aarde werpen. Het is niet helemaal duidelijk wat dat betekent. Waarschijnlijk wierpen ze zich neer en baden ze, naar alle waarschijnlijkheid. Er staat dat ze het deden voor de hele vergadering van de

gemeente, maar dat betekent misschien alleen dat ze daar op dat moment waren, toen ze het volk hoorden morren. Mozes en Aäron beseften dat ze niets anders konden doen dan bidden, en dus wierpen ze zich gewoon met hun gezicht ter aarde.

> En Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, twee van hen die het land verkend hadden, scheurden hun kleren,
>
> NUMERI 14:6

Dat is een teken van verdriet.

> en zeiden tegen heel de gemeenschap van de Israëlieten: Het land waar wij doorgetrokken zijn om het te verkennen, is een bijzonder goed land. Als de HEERE ons genegen is, zal Hij ons in dat land brengen en zal Hij het ons geven, een land dat overvloeit van melk en honing. Alleen, kom tegen de HEERE niet in opstand, en u, wees niet bevreesd voor de bevolking van het land, want zij zijn ons tot voedsel, hun schaduw is van hen geweken, en de HEERE is met ons. Wees niet bevreesd voor hen!
>
> NUMERI 14:7-9

Dat had het volk nu toch moeten bezielen. Dit waren twee van de verkenners. Ze zijn er geweest; ze hebben het land gezien. Ze zeggen dat het zeer de moeite waard is. Dat ze God ter sprake brachten, had ieders geloof moeten versterken, want ze hebben God in hun midden wonderen zien doen. En ze zeggen:

Als de Heer blij met ons is, zal Hij ons het land binnenbrengen; Hij zal het ons geven.

Hier spreekt geloof. Hier spreekt ook gezond verstand, op grond van hun ervaring.

Maar er staat:

> Toen zei heel de gemeenschap dat men hen met stenen moest stenigen. Maar de heerlijkheid van de HEERE verscheen in de tent van ontmoeting, voor al de Israëlieten.
>
> NUMERI 14:10

Dat is een dramatisch hoogtepunt in het verhaal, wanneer de heerlijkheid van de HEERE voor iedereen verschijnt. Hij verscheen niet altijd, maar het is duidelijk dat de Israëlieten nu in de problemen gaan komen. Net zoals toen Mirjam en Aäron kritiek hadden op Mozes, en de HEERE plotseling vanuit de tabernakel tegen hen sprak en zei:

> Meteen zei de HEERE tegen Mozes, en tegen Aäron, en tegen Mirjam: U met zijn drieën, vertrek naar de tent van ontmoeting. En zij vertrokken met z'n drieën daarnaartoe.
>
> NUMERI 12:4

God verschijnt midden in hun gemopper. En je kunt merken dat Hij boos is. Hij gaat iets doen.

En er staat:

9

Mozes pleit voor Gods naam en ontferming

> En de HEERE zei tegen Mozes: Hoelang zal dit volk Mij nog verwerpen? En hoelang zullen zij niet in Mij geloven, ondanks al de tekenen die Ik in het midden van hen gedaan heb? Ik zal het met de pest treffen en Ik zal het verstoten, en Ik zal u tot een groter en machtiger volk maken dan dit is.
>
> NUMERI 14:11-12

Dit is natuurlijk iets wat God Mozes ook had aangeboden toen ze het gouden kalf hadden gemaakt, destijds in Exodus hoofdstuk 32, vers 10. God had gezegd dat Hij hetzelfde zou doen. Hij zou hen allemaal uitroeien en gewoon uit Mozes een nieuw volk laten voortkomen. En net als bij die gelegenheid bad Mozes voor hen en deed hij voorbede. Het is interessant: soms is God boos en brengt Mozes Hem tot bedaren. Soms is Mozes boos, en God en Mozes zijn om de beurt degene die boos is. Hier is God nu boos op hen.

> Maar Mozes zei tegen de HEERE: Dan zullen de Egyptenaren het horen; immers, U hebt door Uw kracht dit volk uit hun midden geleid. Zij zullen het zeggen tegen de inwoners van dit land, die gehoord hebben dat U, HEERE, in het midden van dit volk bent, dat U oog in oog gezien wordt, HEERE, en dat Uw wolk boven hen staat, en dat U overdag in een wolkkolom voor hen uit gaat en 's nachts in een vuurkolom. Zou U dit volk als één man doden, dan zullen de volken die bij geruchte van U gehoord hebben, zeggen: Omdat de HEERE dit volk niet in het land kon brengen dat Hij hun gezworen had, daarom heeft Hij hen in de woestijn afgeslacht. Nu dan, laat toch de kracht van de Heere groot worden, zoals U gesproken hebt: De HEERE is geduldig en rijk aan goedertierenheid, Hij vergeeft de ongerechtigheid en de overtreding, Hij houdt de schuldige zeker niet voor onschuldig en vergeldt de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen, tot in het derde en het vierde geslacht.
>
> NUMERI 14:13-18

Hij citeert wat God tegen hem had gezegd op de berg, toen God bij die eerdere gelegenheid Zijn Naam aan Mozes bekendmaakte. Hij zegt: ‘Wees zoals U zei dat U was, toen U zei:

> De HEERE is geduldig en rijk aan goedertierenheid, Hij vergeeft de ongerechtigheid en de overtreding, Hij houdt de schuldige zeker niet voor onschuldig en vergeldt de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen, tot in het derde en het vierde geslacht. Vergeef toch de ongerechtigheid van dit volk, overeenkomstig de grootheid van Uw goedertierenheid, en zoals U dit volk vergeven hebt, vanaf Egypte tot hier toe.
>
> NUMERI 14:18-19

Met andere woorden, U hebt hun tot nu toe ontferming en genade bewezen. Dit is niet het juiste moment om daarmee op te houden. Als U hen vernietigt, zoals U zegt, dan zal dat U een slechte naam bezorgen. Want iedereen in het land Kanaän weet wat U in Egypte hebt gedaan. Ze weten van de wolk en de zuil. Ze weten dat U dit volk zichtbaar leidt. Als U hen nu hier doodt, zullen ze gewoon aannemen dat U dat deed omdat U besloten had dat U Kanaän niet voor hen kon veroveren. En U wilt niet dat ze dat denken. Dus Mozes pleit, net als eerder, bij God op grond van Gods goede Naam. En Mozes maakt zich zorgen om Gods goede Naam onder de mensen.

10

Vergeving en de belofte aan Kaleb en Jozua

Toen zei de Heere:

> De HEERE zei: Op uw woord heb Ik hun vergeven. Echter, zo waar Ik leef, de hele aarde zal met de heerlijkheid van de HEERE vervuld worden! Want al de mannen die Mijn heerlijkheid gezien hebben en Mijn tekenen, die Ik in Egypte en in de woestijn gedaan heb, en die Mij nu al tien keer op de proef gesteld hebben en niet naar Mijn stem hebben geluisterd, zij zullen het land dat Ik hun vaderen gezworen heb, niet zien! Ja, geen van allen die Mij verworpen hebben, zullen het zien! Maar Mijn dienaar Kaleb, omdat in hem een andere geest was en hij erin volhard heeft Mij na te volgen, hem zal Ik brengen in het land waar hij geweest is, en zijn nageslacht zal het in bezit nemen.
>
> NUMERI 14:20-24

Nu zou je verwachten dat Hij ook Jozua noemt, maar dat doet Hij niet. Maar later, in vers 30, doet Hij dat wel. Daar zegt Hij dit. Hij voorspelt opnieuw dat iedereen zal sterven. Dan zegt Hij:

> U zult beslist niet in dat land komen waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik u daarin zou laten wonen, behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.
>
> NUMERI 14:30

Dus soms wordt alleen Kaleb genoemd. Op andere plaatsen wordt Jozua samen met hem genoemd, maar die beide mannen hebben het overleefd.

> De Amalekieten en de Kanaänieten wonen in het dal. Keer morgen om en trek verder de woestijn in, in de richting van de Schelfzee.
>
> NUMERI 14:25

Met andere woorden, vermijd de Amalekieten, vermijd de Kanaänieten. ‘Ga daar het land niet in. Ga gewoon terug in de richting van de Rode Zee, langs de weg waarlangs je gekomen bent’, zei God. Ze zullen zich dus omkeren en teruggaan, niet naar Egypte, maar gewoon terug de woestijn in.

11

Veertig jaar straf voor de opstand

Toen sprak de Heere tot Mozes en Aäron en zei:

> Daarna sprak de HEERE tot Mozes en tot Aäron: Hoelang zal Ik nog bij deze boosaardige gemeenschap blijven, die tegen Mij mort? Ik heb het gemor van de Israëlieten gehoord, waarmee zij tegen Mij morren. Zeg tegen hen: Zo waar Ik leef, spreekt de HEERE, voorwaar, Ik zal met u doen zoals u ten aanhoren van Mij gesproken hebt. In deze woestijn zullen uw dode lichamen vallen, te weten allen van u die geteld zijn, naar hun volledige aantal, van twintig jaar oud en daarboven, u die tegen Mij gemord hebt.
>
> NUMERI 14:26-29

God gaat dus doen wat jullie gezegd hebben. Waar hebben ze dat gezegd? Hij zei het in vers 2:

> Al de Israëlieten morden tegen Mozes en tegen Aäron. Heel de gemeenschap zei tegen hen: Waren wij maar in het land Egypte of in deze woestijn gestorven! Waren wij maar gestorven!
>
> NUMERI 14:2

Hij zegt: ‘Goed, dat hebben jullie dus gezegd. Dat is wat Ik ga doen.

> Uw kleine kinderen, van wie u zei: Zij zullen tot prooi worden van de vijand! hen zal Ik erin brengen; zij zullen dat land, dat u verworpen hebt, leren kennen.
>
> NUMERI 14:31

Dat hadden ze gezegd toen ze in vers 3 aan het mopperen waren. Ze zeiden:

> Waarom brengt de HEERE ons dan naar dit land, zodat wij door het zwaard vallen, en onze vrouwen en onze kleine kinderen tot prooi worden van de vijand? Zou het niet beter voor ons zijn naar Egypte terug te keren?
>
> NUMERI 14:3

Hij zei: ‘Jullie waren dus bang dat jullie kinderen slachtoffers zouden worden. Maak je daar geen zorgen over.

> Maar wat u betreft, uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen. Uw kinderen zullen veertig jaar in deze woestijn rondzwerven, en zij zullen uw hoererijen dragen, totdat uw dode lichamen in deze woestijn vergaan zijn. Overeenkomstig het aantal dagen dat u dat land verkend hebt, veertig dagen, voor elke dag een jaar, zult u uw ongerechtigheden dragen, veertig jaar lang, en u zult van Mij tegenstand ondervinden.
>
> NUMERI 14:32-34

Nu bleek het in werkelijkheid nog maar achtendertig jaar te zijn. Hij telde de bijna twee jaar die ze al achter de rug hadden, of in elk geval delen van twee jaar die ze achter de rug hadden, dus mee als een deel van de straf dat ze al hadden uitgezeten. Maar in totaal zouden ze veertig jaar in de woestijn zijn. Hij zegt:

Je zult merken wat het betekent als Ik je afwijs.

[Vertalersnoot: De spreker volgt hier de Engelse formulering ‘My rejection’, oftewel ‘Mijn verwerping’. De hierboven aangehaalde HSV heeft ‘u zult van Mij tegenstand ondervinden’. Zijn volgende uitleg sluit aan bij de Engelse formulering.]

Dat is iets wat ik nooit zou willen leren kennen: Gods verwerping. Het feit dat God mensen kan verwerpen die eens Zijn volk waren, is iets beangstigends. Want wie je verder ook afwijst, als je God aan jouw kant hebt, heb je soms nog maar één troost in de wereld: „Nou, ik heb God. Ik heb verder niets, maar ik heb God.” Maar als Hij je verwerpt, blijft er werkelijk niets over. Ik kan me niets angstaanjagenders voorstellen dan je door God verworpen te voelen.

> Ík, de HEERE, heb gesproken: Voorwaar, Ik zal dit doen met heel deze boosaardige gemeenschap, die tegen Mij samenspant. Zij zullen in deze woestijn omkomen, ja, zij zullen er sterven!
>
> NUMERI 14:35

Dat ze in de woestijn zullen omkomen, klinkt een beetje als hoofdstuk 13, vers 32, waar ze zeiden dat het land Kanaän zijn inwoners verslindt.

[Vertalersnoot: In het Engelse citaat staat hier ‘consumed’, oftewel ‘verteerd’. De spreker verbindt dat met ‘devours’, oftewel ‘verslindt’, in Numeri 13:32.]

> En zij lieten een kwaad gerucht uitgaan bij de Israëlieten over het land dat zij verkend hadden, door te zeggen: Het land waar wij doorgetrokken zijn om het te verkennen, is een land dat zijn inwoners verslindt, en heel het volk dat wij in het midden daarvan gezien hebben, bestaat uit mannen van grote lengte.
>
> NUMERI 13:32

Nou, jullie willen dat land niet in omdat het zijn inwoners verslindt. Jullie zullen in dit land verslonden worden, in de woestijn. Die zal jullie verteren. Jullie zullen hier sterven.

12

Waarom de tien verkenners werden gestraft

> En de mannen die Mozes uitgestuurd had om het land te verkennen, en die, teruggekeerd, heel de gemeenschap tegen hem hadden doen morren door over het land een kwaad gerucht te laten uitgaan, die mannen, die over dat land een kwaad gerucht hadden laten uitgaan, stierven ten gevolge van een plaag, voor het aangezicht van de HEERE.
>
> NUMERI 14:36-37

Een of andere plaag die God over alle tien liet komen.

> Maar van de mannen die eropuit gegaan waren om het land te verkennen, bleven Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, in leven.
>
> NUMERI 14:38

God spaarde hen dus natuurlijk. Deze mannen legden de kinderen van Israël een struikelblok in de weg door een slecht verslag uit te brengen. Ze werden niet gedood omdat ze vertelden dat er reuzen in het land waren of dat de steden groot waren, want dat was waar. Er was geen reden waarom ze dat niet zouden mogen zeggen. Maar ze werden geoordeeld omdat ze in hoofdstuk 13, vers 31 zeiden:

> Maar de mannen die met hem opgetrokken waren, zeiden: Wij kunnen tegen dat volk niet optrekken, want het is sterker dan wij.
>
> NUMERI 13:31

Het is één ding om erop te wijzen dat ze sterk en groot en machtig zijn. Het is iets anders om te zeggen dat we hen niet kunnen verslaan. Daarin verschilden Jozua en Kaleb van hen, want Kaleb zei in vers 30:

> Toen bracht Kaleb het volk tegenover Mozes tot bedaren, en zei: Laten wij vrijmoedig optrekken, wij zullen het land in bezit nemen, want wij zullen het zeker overmeesteren.
>
> NUMERI 13:30

Jozua en Kaleb zeiden allebei in hoofdstuk 14:

> en zeiden tegen heel de gemeenschap van de Israëlieten: Het land waar wij doorgetrokken zijn om het te verkennen, is een bijzonder goed land. Als de HEERE ons genegen is, zal Hij ons in dat land brengen en zal Hij het ons geven, een land dat overvloeit van melk en honing. Alleen, kom tegen de HEERE niet in opstand, en u, wees niet bevreesd voor de bevolking van het land, want zij zijn ons tot voedsel, hun schaduw is van hen geweken, en de HEERE is met ons. Wees niet bevreesd voor hen!
>
> NUMERI 14:7-9

Ze zeiden in vers 9:

‘De Kanaänieten worden niet meer beschermd, en we kunnen ze makkelijk aan.’

Kaleb en Jozua ontkenden dus niet dat er grote steden en grote mensen waren. Ze maakten alleen heel duidelijk dat God hen in onze handen kan geven, dus er is geen reden om bang te zijn.

13

Schuldbelijdenis zonder echte bekering

We zien hen dus in opstand komen tegen God. Nu gaan ze proberen God van gedachten te laten veranderen. In vers 39 staat:

> Mozes sprak deze woorden tot al de Israëlieten. Toen treurde het volk zeer.
>
> NUMERI 14:39

En ze besloten van gedachten te veranderen. Ze besloten toch maar te proberen het land in te nemen in plaats van in de woestijn te sterven. De woestijn was geen prettige plek om te zijn. Ze wilden nu liever hun kansen wagen door Kanaän binnen te trekken,

maar het is te laat.

Er staat:

> Zij stonden 's morgens vroeg op en klommen naar de top van de berg en zeiden: Zie, hier zijn wij, wij zullen op weg gaan naar de plaats waarvan de HEERE gesproken heeft, want wij hebben gezondigd.
>
> NUMERI 14:40

Nu is het goed om te zeggen dat we gezondigd hebben wanneer we gezondigd hebben, maar soms is het te laat om dat te zeggen. Saul kreeg de opdracht alle Amalekieten te vernietigen, maar hij spaarde een deel van de schapen en hij spaarde koning Agag. Toen de profeet Samuel hem daarmee confronteerde, bleef Saul ontkennen dat hij iets verkeerds had gedaan. Hij zei:

> Saul zei: Die heeft men van de Amalekieten meegebracht, want het volk heeft de beste schapen en runderen gespaard om de HEERE, uw God, te offeren, maar het overige hebben wij met de ban geslagen.
>
> 1 SAMUEL 15:15

Uiteindelijk zei Samuel:

> Want opstandigheid is een zonde van waarzeggerij, en tegenstreven is afgoderij en beeldendienst. Omdat u het woord van de HEERE verworpen hebt, heeft Hij u verworpen, zodat u geen koning meer zult zijn.
>
> 1 SAMUEL 15:23

Toen Saul dat hoorde, zei hij:

> Toen zei Saul tegen Samuel: Ik heb gezondigd, omdat ik het bevel van de HEERE en uw woorden overtreden heb, want ik was bevreesd voor het volk en heb naar hun stem geluisterd. Nu dan, vergeef mij toch mijn zonde, en keer met mij terug, dan zal ik mij voor de HEERE neerbuigen.
>
> 1 SAMUEL 15:24-25

Maar het was te laat. God had hem verworpen. Samuel zei:

> Nee, God heeft u als koning verworpen, omdat u het woord van de HEERE hebt verworpen.
>
> 1 SAMUEL 15:26

Soms zegt iemand dat hij gezondigd heeft, maar is het een beetje laat. Het is nadat hij een oordeel heeft ondergaan of gehoord waar hij niet blij mee is. De farao zei ook een paar keer dat hij gezondigd had, tijdens die plagen die over hem kwamen, maar hij had geen berouw. Judas zei:

> en zei: Ik heb gezondigd, want ik heb onschuldig bloed verraden! Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? U moet maar zien.
>
> MATTHEÜS 27:4

En hij ging weg en hing zichzelf op. Er zijn mensen die toegeven dat ze gezondigd hebben, maar het is te laat, en het is geen echte bekering.

Hier zeggen ze: „Goed, we hebben gezondigd. Nu zou God ons weer moeten toestaan het land in te nemen.”

14

Optrekken tegen Gods nieuwe bevel

Toen zei Mozes:

> Maar Mozes zei: Waarom overtreedt u zo het bevel van de HEERE? Want dat zal niet voorspoedig verlopen. Ga niet op weg, want de HEERE zal niet in uw midden zijn, zodat u niet door uw vijanden verslagen wordt. Want de Amalekieten en de Kanaänieten staan daar vóór u, en u zult door het zwaard vallen, want omdat u zich van achter de HEERE afgekeerd hebt, zal de HEERE niet met u zijn.
>
> NUMERI 14:41-43

> Toch probeerden zij overmoedig naar de top van de berg te klimmen, maar de ark van het verbond van de HEERE en Mozes weken niet uit het midden van het kamp.
>
> NUMERI 14:44

Ze namen de ark dus niet met zich mee, en Mozes ging niet met hen mee.

> Toen kwamen de Amalekieten en de Kanaänieten, die in dat bergland woonden, naar beneden en versloegen hen, en zij verpletterden hen, tot Horma toe.
>
> NUMERI 14:45

De les hier is dus: gehoorzaam God voordat Hij van gedachten verandert. Toen ze besloten dat ze het land niet konden innemen, zei God: ‘Goed, dan zal Ik het jullie niet laten doen.’ Ze zeiden: ‘Maar wacht eens, laten we hier nog eens over nadenken. Ik denk dat we er nu klaar voor zijn. We willen niet in de woestijn sterven.’

En Mozes zei: ‘Nee, nu is het te laat. God heeft het plan veranderd. Hij heeft het besluit veranderd. We gaan ons aan Zijn huidige besluit houden.’ Je kunt geen aanspraak maken op een oude, achterhaalde belofte omdat die je beter bevalt dan wat er sindsdien voor in de plaats is gekomen.

Ik denk hier weleens aan in verband met het huidige volk Israël. Sommige mensen vinden het iets geweldigs als het volk Israël zijn tempel zou herbouwen en in Israël weer aanbidders van God zou worden. Israël zou een godsdienstig volk kunnen worden en de ware God volgens het oude verbond kunnen aanbidden. Maar kijk, ze hebben het verbond verbroken. En ze hadden de gelegenheid om het goed te maken, zei God, maar dat deden ze niet. Daarom sloot Hij een nieuw verbond. Nu het nieuwe verbond is gekomen, is het oude achterhaald, dus kunnen ze niet naar het oude terugkeren. Dat is niet meer beschikbaar. God heeft een nieuw plan.

Als Israëlieten aanbidders van God willen worden, moeten ze komen volgens het nieuwe plan, het nieuwe verbond. Ze kunnen niet terugkomen op de voorwaarden van het oude verbond, alleen maar omdat hun voorouders daaraan ontrouw waren en zij er nu trouw aan willen zijn. Voor dat verbond is het te laat. Dat is voorbij.

En zo had God hun hier één belofte gedaan. Die wezen ze af, en dus maakte Hij een ander plan. En nu willen ze het oude weer. Maar dat is voorbij. Die belofte geldt niet meer voor hen. Die geldt nu alleen voor hun kinderen. En dus gaan ze toch op weg om een strijd te voeren. Ik weet niet hoeveel van deze manschappen eropuit trokken, maar ze werden verslagen. En ze ontdekten dat ze inderdaad toch in de woestijn zouden moeten rondzwerven. God was niet langer met hen bij de onderneming om Kanaän te gaan veroveren.

15

De waarschuwing om Gods rust in te gaan

Ik wil erop wijzen dat God deze bijzondere opstand tegen Hem in herinnering hield als de terging. In Psalm 95, die natuurlijk vrij uitvoerig wordt aangehaald in Hebreeën 3 en 4, staat midden in vers 7:

> Want Hij is onze God en wij zijn het volk van Zijn weide en de schapen van Zijn hand. Heden, indien u Zijn stem hoort, verhard uw hart niet, zoals te Meriba, zoals in de dagen van Massa in de woestijn:
>
> PSALMEN 95:7-8

Dit verwijst naar het verhaal dat we zojuist hebben gelezen, de opstand, of eigenlijk de beproeving.

[Vertalersnoot: Waar de HSV hier ‘Meriba’ en ‘Massa’ heeft, gebruikt het Engelse citaat van de spreker woorden voor ‘opstand’ en ‘beproeving’. Zijn toelichting sluit aan bij die Engelse weergave.]

> daar stelden uw vaderen Mij op de proef, daar beproefden zij Mij, hoewel zij Mijn werk zagen. Veertig jaar heb Ik gewalgd van dit geslacht; Ik heb gezegd: Zij zijn een volk met een dwalend hart, en zíj kennen Mijn wegen niet. Daarom heb Ik in Mijn toorn gezworen: Mijn rust zullen zij nooit binnengaan!
>
> PSALMEN 95:9-11

‘Mijn rust binnengaan’ betekent, in elk geval op één niveau, Kanaän binnengaan. De schrijver van Hebreeën wijst erop dat dit ook nog een andere betekenislaag heeft. Want hij zei dat die rust meer was dan alleen Kanaän, maar dat het Gods rust is die we moeten binnengaan. Vanwege dit voorbeeld hier zegt de schrijver van Hebreeën dat we ervoor moeten zorgen dat we niet dezelfde fout maken en door gebrek aan geloof Zijn rust niet binnengaan.

16

Graan, olie en wijn bij de dieroffers

Hoofdstuk 15.

> De HEERE sprak tot Mozes: Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: Wanneer u komt in het land dat Ik u als uw woongebied geef, en u een vuuroffer voor de HEERE bereidt, een brandoffer of slachtoffer als inlossing van een gelofte, of een vrijwillige gave, of om op uw feestdagen de HEERE een aangename geur te bereiden, van de runderen of van het kleinvee, dan zal hij, die zijn offergave aan de HEERE aanbiedt, een graanoffer van een tiende efa meelbloem, gemengd met een kwart hin olie, aanbieden. En wijn als plengoffer, een kwart hin per lam, moet u bij het brandoffer of het slachtoffer doen.
>
> NUMERI 15:1-5

Wat hier nu eenvoudigweg wordt gezegd, is dat je bij je brandoffer, je dierlijke brandoffers, ook graanoffers moet brengen. En hier wordt verteld hoeveel. Als je offer een lam is, breng je daarbij een tiende efa meel en een kwart hin olie en een kwart hin wijn.

Vervolgens zegt Hij in vers 6 en 7 dat je, als het een ram is, de hoeveelheden van die dingen vergroot. In plaats van een tiende efa meel is het twee tiende efa meel, volgens vers 6. En in plaats van een kwart hin olie en wijn is het een derde hin olie en een derde hin wijn.

Dan krijgen we in vers 8 tot en met 10 dezelfde informatie, maar nu voor wanneer ze een rund offeren. Hoe groter het dier, hoe groter de hoeveelheden meel. Deze keer moeten ze drie tiende efa meel meebrengen en een halve hin olie en een halve hin wijn. En dat is waar vers 1 tot en met 10 over gaan: hoeveel graan en wijn en olie ze als graanoffer bij deze brandoffers moeten leveren. Vers 11:

17

Eén offerwet voor Israëliet en vreemdeling

> Zo moet gedaan worden voor elk rund, of voor elke ram, of voor het kleinvee onder de schapen of onder de geiten. Overeenkomstig het aantal dat u bereidt, moet u voor elk dier doen, overeenkomstig hun aantal. Elke ingezetene van het land moet deze dingen zo doen om een vuuroffer, een aangename geur voor de HEERE, aan te bieden. En wanneer er een vreemdeling bij u verblijft of in uw midden is, al uw generaties door, moet hij een vuuroffer, een aangename geur voor de HEERE, offeren. Net zoals u doet, zo moet ook hij doen. Voor u, gemeente, en voor de vreemdeling die bij u verblijft, geldt één verordening, een eeuwige verordening, al uw generaties door: net zoals u, zo moet ook de vreemdeling voor het aangezicht van de HEERE zijn. Eén wet en één bepaling geldt voor u en voor de vreemdeling die bij u verblijft.
>
> NUMERI 15:11-16

Het lijkt mij dat die vreemdeling, zoals ik al zei, een heiden zou zijn. Deze uitspraken maken heel duidelijk dat God het heidenen niet moeilijker maakt dan Joden. Heidenen en Joden konden op dezelfde voorwaarden tot God komen. Alleen deden de heidenen dat niet in heel groten getale. De Joden moesten hun kinderen op de achtste dag besnijden. Heidenen deden dat niet. Maar als een heiden dat wilde doen, als een heiden een Jood wilde worden, dan kon dat. Een buitenlander kon God op dezelfde voorwaarden aanbidden als een Jood. Het maakte niet uit wat zijn nationaliteit was. Natuurlijk moest hij besneden worden, maar aan die voorwaarden moesten de Joden ook voldoen.

We zien dat God eigenlijk nooit een racist is geweest. God heeft nooit echt bijzonder veel waarde aan iemand gehecht omdat die Joods bloed had. Maar als mensen het verbond naleefden, als ze de besnijdenis toepasten, als ze de regels van het verbond naleefden, dan waren ze aanvaardbaar. Of ze nu een geboren Jood waren of een vreemdeling van elders die onder hen woonde.

18

Eerstelingen en onopzettelijke zonden

Opnieuw sprak de HEERE tot Mozes, en in vers 17 en 18 zei Hij:

> Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: Als u gekomen bent in het land waarheen Ik u breng, en het gebeurt dat u van het brood van het land eet, dan moet u de HEERE een hefoffer brengen. U moet van de eerstelingen van uw deeg een koek als hefoffer brengen. Zoals het hefoffer van de dorsvloer, zo moet u dat brengen. U moet van de eerstelingen van uw deeg de HEERE een hefoffer geven, al uw generaties door.
>
> NUMERI 15:18-21

Dan gaat het verder met de wet voor het zondoffer, die al eerder is uiteengezet. We hoeven die eigenlijk niet opnieuw door te nemen. In de eerste hoofdstukken van Leviticus, vooral in hoofdstuk 5 en 6, gaat het over de zondoffers. Hier gaat het er opnieuw over en krijgen we in wezen dezelfde soort informatie als we eerder kregen. De nadruk ligt hier vooral op het onopzettelijke karakter van de zonden, en vers 22 zegt dat. Het woord ‘onopzettelijk’ wordt in dit hele gedeelte steeds weer, steeds weer, steeds weer gebruikt. Hoewel hier hetzelfde ritueel voor het zondoffer wordt gegeven, wordt hier sterker dan eerder benadrukt dat het om onopzettelijke zonden gaat.

Je vindt het woord ‘onopzettelijk’ bijvoorbeeld in vers 22. Je vindt het in vers 25. Je vindt het in vers 26, het woord ‘onopzettelijk’. In vers 27 opnieuw ‘onopzettelijk’. In vers 28 vind je het meer dan één keer:

> Dan moet de priester verzoening doen voor die persoon die zonder opzet gezondigd heeft, met een onopzettelijke zonde, voor het aangezicht van de HEERE, om verzoening voor hem te doen, en het zal hem vergeven worden.
>
> NUMERI 15:28

En dan vers 29:

Wie onbedoeld zondigt.

Het is waar dat in de eerdere wetgeving over het zondoffer al was vermeld dat het voor onopzettelijke zonde was. Maar hier is duidelijk dat het woord ‘onopzettelijk’ als een mantra is. Het wordt steeds weer, steeds weer, steeds weer genoemd om het tegenover vers 30 en 31 te stellen:

19

Zondigen uit zwakheid of uit opstandigheid

> Maar de persoon die iets met opgeheven hand doet, van de ingezetenen of van de vreemdelingen, die lastert de HEERE: die persoon moet uit het midden van zijn volk uitgeroeid worden, want hij heeft het woord van de HEERE veracht en Zijn gebod verbroken. Die persoon moet beslist uitgeroeid worden, zijn ongerechtigheid is op hem.
>
> NUMERI 15:30-31

Dat is iets anders dan onopzettelijke zonden. Als je moedwillig zondigt, dan zou ‘moedwillig’ in het Hebreeuws letterlijk de uitdrukking ‘met opgeheven hand’ zijn. Het is gewoon een uitdrukking die betekent: brutaal, brutaal en opzettelijk.

Veel mensen die er niet op uit zijn om tegen God in opstand te komen, zondigen uit zwakheid of uit onwetendheid. Van veel dingen die we hebben gedaan, ontdekten we later dat het zonden waren, toen we de Schrift lazen en beseften dat het zonden waren. We wisten het niet. Of we komen meer feiten over de zaak te weten. Dan beseffen we dat we bij iets betrokken waren dat verkeerd was. Als we destijds meer over de situatie hadden geweten, hadden we dat toen al kunnen weten. We beseffen dat we gezondigd hebben. Of we weten op het moment zelf zelfs dat het zonde is, maar hoewel we niet willen zondigen, zijn we zwak en bezwijken we. Dat valt allemaal onder de categorie onopzettelijke zonde.

De overmoedige zonde, de moedwillige zonde, is in feite regelrechte opstand tegen God. En er is een verschil. Wanneer we daadwerkelijk zondigen, vinden we het moeilijk om dat onderscheid in onze gedachten te maken, omdat we ons er bij het zondigen van bewust zijn dat we gezondigd hebben. Het is moeilijk om onszelf ervan te overtuigen dat we het onopzettelijk deden. Maar het is nu eenmaal zo dat opzettelijkheid te maken heeft met je algemene houding tegenover God. Iemand die tegen God in opstand komt, valt in een andere categorie dan een christen. Een christen zondigt uit zwakheid, uit dwaasheid, uit onwetendheid, maar een christen zondigt niet opzettelijk. Dat wil zeggen: hij wil niet iemand worden die tegen God in opstand komt. Hij is er niet op uit om van God vervreemd te raken. Mensen die dat wel wilden, moesten uit Israël worden verwijderd, afgezonderd, van het volk afgesneden. Dat betekent over het algemeen dat ze ter dood moesten worden gebracht.

20

De doodstraf voor de sabbatschender

Vers 32:

> Toen de Israëlieten in de woestijn waren, troffen zij een man aan die hout sprokkelde op de sabbatdag.
>
> NUMERI 15:32

Dit was duidelijk een Hebreeuwse man.

> En zij die hem aantroffen terwijl hij hout sprokkelde, brachten hem naar Mozes en naar Aäron, en naar heel de gemeenschap. Zij namen hem in hechtenis, want er was nog geen beslissing genomen wat met hem gedaan moest worden. Toen zei de HEERE tegen Mozes: Die man moet zeker gedood worden. Heel de gemeenschap moet hem met stenen stenigen buiten het kamp. Toen bracht heel de gemeenschap hem weg tot buiten het kamp, en zij stenigden hem met stenen, zodat hij stierf, zoals de HEERE Mozes geboden had.
>
> NUMERI 15:33-36

Dit lijkt heel erg op dat verhaal in Leviticus over die half-Israëlitische man die ruzie had en God lasterde. Ze wisten niet zeker wat ze met hem moesten doen, dus brachten ze hem bij Mozes. En God zei tegen hem dat hij die man moest doden, en dat deden ze dan ook. Het is een heel vergelijkbaar verhaal. In beide gevallen ontheiligde iemand iets heiligs. In het eerste geval werd de heilige Naam van God door godslastering ontheiligd. Hier werd de heilige sabbat ontheiligd.

In beide gevallen lijkt het ons buitengewoon ver te gaan om iemand voor zoiets te stenigen. Dat komt doordat we in een pluralistische samenleving leven. Mensen hebben vrijheid van godsdienst. Ze hebben de vrijheid om het christendom af te

wijzen. Ze hebben de vrijheid om christelijke ceremoniën af te wijzen. Ze hoeven geen enkele dag heilig te houden. Ze kunnen atheïst zijn en alle rechten van een Amerikaans staatsburger hebben. Er bestaat geen verplichting om godvruchtig te zijn.

Dat gold niet in Israël. Israël was geen pluralistische samenleving. Het was een verbondsvolk. Ze hadden ermee ingestemd dat te zijn, en God had hen uitgekozen om dat te zijn. Daarom waren ze anders dan andere mensen en moesten ze bepaalde dingen anders doen. Er is nauwelijks iets waarop God in de wet zo herhaaldelijk de nadruk had gelegd als op het houden van de sabbat. Het stond niet alleen in de Tien Geboden, het werd keer op keer op keer op keer op keer genoemd. Bijna iedere keer dat er wetgeving werd gegeven, werd eraan toegevoegd:

En vergeet Mijn sabbat niet.

Er is dus absoluut geen excuus voor iemand die Joods is om niet te weten dat hij op de sabbat hoort te rusten. En daar is hij buiten takken aan het verzamelen. Dus werd hij ter dood gebracht, als afschrikwekkend voorbeeld.

Deze dingen gaan, nogmaals, nogal tegen ons moderne gevoel in, maar alleen omdat ons gevoel zo humanistisch is. We staan zozeer aan de kant van de mensen in plaats van aan de kant van God. Wanneer er een geschil is tussen God en mensen, gaat ons medeleven altijd uit naar de mensen, omdat we zelf mensen zijn. We zijn net als zij. Maar met ons medeleven moeten we aan Gods kant staan. Wanneer mensen God ontheiligen en tegen God in opstand komen enzovoort, is de dood wat ze verdienen. Als we daar niet achter staan, komt dat alleen doordat we niet graag willen denken dat we de dood verdienen voor de dingen die we tegen God hebben gedaan. Maar die verdienen we wel.

> Want het loon van de zonde is de dood, maar de genadegave van God is eeuwig leven, door Jezus Christus, onze Heere.
>
> ROMEINEN 6:23

21

Kwastjes als herinnering aan Gods geboden

Nu bevat het laatste deel van dit hoofdstuk een vreemd regeltje dat God voor de Joden instelde. Ze moeten namelijk een blauwe rand en kwastjes aan hun kleding hebben. Blijkbaar moest iedere Jood die dragen. Er staat:

> De HEERE sprak tot Mozes: Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen dat zij voor zichzelf, al hun generaties door, kwastjes moeten maken aan de hoeken van hun kleren. Aan de kwastjes aan de hoek moeten zij een blauwpurperen draad bevestigen. Die zal voor u aan de kwastjes zitten, opdat u, wanneer u hem ziet, aan al de geboden van de HEERE denkt en die doet, zodat u niet uw eigen hart en uw eigen ogen zult onderzoeken, waar u als in hoererij achteraan gaat; opdat u aan al Mijn geboden denkt en die doet, en heilig bent voor uw God. Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land Egypte geleid heeft, om u tot een God te zijn. Ik ben de HEERE, uw God.
>
> NUMERI 15:37-41

Nu wordt dit voorschrift over het aanbrengen van die kwastjes aan de kleding, om je eraan te herinneren de wet te houden, misschien op dit punt gegeven omdat de suggestie wordt gewekt dat deze Israëliet het gewoon een beetje vergat, een beetje vergat dat het sabbat was. Dat mag je niet vergeten. Je hoort de sabbat te gedenken, de sabbat niet te vergeten. Het gebod luidde:

> Gedenk de sabbatdag, dat u die heiligt.
>
> EXODUS 20:8

Deze man was misschien vergeten dat het zaterdag was. Hij was misschien de wet vergeten. Het is mogelijk. Sommige mensen zijn gewoon zo dom.

In dit geval werden mensen die zo dom waren in Israël uit de genenpool verwijderd. Je wilt niet dat zulke domheid zich verspreidt. Als je er niet aan kunt denken om één dag per week heilig te houden, dan schiet je verstandelijk tekort, en we willen niet dat er in deze gemeenschap meer van zulke mensen worden voortgebracht. Geef die man de Darwin Award, omdat hij vanwege zijn domheid uit de genenpool is verwijderd. En om te voorkomen dat mensen zo vergeetachtig zijn, zegt God dus: 'Laten We je iets geven dat je er dagelijks aan herinnert. Als je je kleren aantrekt, hangen daar deze blauwe kwastjes aan. Waar is dat voor? Dat is precies wat je je moet afvragen. Waar zijn die voor? O ja, ze moeten me aan Gods wetten herinneren.' Als je ernaar kijkt, zo staat er, zul je eraan herinnerd worden. Dus je loopt over straat en vergeet de wet van God, en je kijkt naar beneden en ziet dit kwastje aan je omslagdoek bungelen. Je zegt: 'Wat krijgen we nou? Wat is dat? O ja, de wetten van God.'

Nu is er aan kwastjes op zichzelf niets wat mensen aan de wet zou herinneren, behalve dat ze daarvoor bedoeld zijn. Het is iets ongewoons. Het is een bijzondere versiering aan hun kleding. Andere mensen dragen die niet. Als ze hun kwastjes daar zien hangen, zullen ze zeggen: 'O ja, dat herinnert me eraan: ik moet alle wetten van God houden.' En zo geeft God hun dat in hun kleding.

God schrijft voor wat ze eten, op welke dagen ze werken, wat ze dragen. God is voor de Jood de Meester over alle terreinen van het leven, en daardoor ook voor de christen, omdat wij het nieuwe Israël zijn. Maar wij hoeven de kwastjes niet te dragen. Maar we moeten wel onthouden wat Christus heeft gezegd dat we moeten doen, omdat we dat ook moeten doen, net zoals zij moesten doen wat Mozes zei.

In hoofdstuk 16 komen we bij de opstand van Korach, en dat is een spannend verhaal.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Numeri 13:1-3
- Numeri 13:6
- Numeri 13:7-8
- Numeri 13:9-11

- Numeri 13:12-14
- Numeri 13:15-16
- Numeri 13:17-20
- Deuteronomium 1:22
- Deuteronomium 1:23-24
- Numeri 13:21
- Numeri 13:22
- Numeri 13:33
- Numeri 13:23
- Numeri 13:24
- Numeri 13:25-28
- Numeri 13:29
- Numeri 13:30-31
- 2 Kronieken 20:3-4
- 2 Kronieken 20:5
- 2 Kronieken 20:12
- Numeri 13:30
- Numeri 13:32
- Numeri 13:31
- Numeri 14:1
- Numeri 14:2
- Numeri 14:3-4
- Numeri 14:5
- Numeri 14:6
- Numeri 14:7-9
- Numeri 14:10
- Numeri 12:4
- Numeri 14:11-12
- Numeri 14:13-18
- Numeri 14:18-19
- Numeri 14:20-24
- Numeri 14:30
- Numeri 14:25
- Numeri 14:26-29

- Numeri 14:31
- Numeri 14:3
- Numeri 14:32-34
- Numeri 14:35
- Numeri 14:36-37
- Numeri 14:38
- Numeri 14:39
- Numeri 14:40
- 1 Samuel 15:15
- 1 Samuel 15:23
- 1 Samuel 15:24-25
- 1 Samuel 15:26
- Mattheüs 27:4
- Numeri 14:41-43
- Numeri 14:44
- Numeri 14:45
- Psalmen 95:7-8
- Psalmen 95:9-11
- Numeri 15:1-5
- Numeri 15:11-16
- Numeri 15:18-21
- Numeri 15:28
- Numeri 15:30-31
- Numeri 15:32
- Numeri 15:33-36
- Romeinen 6:23
- Numeri 15:37-41
- Exodus 20:8

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.